

چهل حدیث رویا

مشخصات کتاب

سرشناسه : سیفی نژاد، عبدالرحیم

عنوان و نام پدیدآور : چهل حدیث رویا / عبدالرحیم سیفی نژاد.

مشخصات نشر : قم: آستانه مقدسه قم، انتشارات زائر، ۱۳۸۷.

مشخصات ظاهری : ۶۱ص. ۱۱×۱۷س م.

فروست : آستانه مقدسه قم. انتشارات زائر؛ ۱۴۶. چهل حدیث؛ ۱۷.

شابک : ۶۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۹۶۴-۱۸۰-۰۴۹-۱

یادداشت : کتابنامه: ص. ۶۰-۶۱؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع : اربعینات -- قرن ۱۴

موضوع : خواب -- احادیث

شناسه افزوده : آستانه مقدسه قم. انتشارات زائر

رده بندی کنگره : BP143/9/س ۹۶ چ ۹ ۱۳۸۷

رده بندی دیویی : ۲۱۸/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی : ۲۸۷۱۳۵۱

ص: ۱

اشاره

ص: ۲

فهرست مطالب

رؤیا در قرآن ۱۳۰۰۰

۱. سرچشمه رؤیا ۱۴۰۰۰

۲. اقسام رؤیا ۱۵۰۰۰

۳. رؤیای صادق ۱۶۰۰۰

۴. ستاره پیامبر ۱۷۰۰۰

۵. بشارت مؤمن ۱۸۰۰۰

۶. مژده سحر ۱۹۰۰۰

۷. اصحاب خرد ۲۰۰۰۰

۸. مقام نبوت ۲۱۰۰۰

۹. بشارت پیامبری ۲۲۰۰۰

۱۰. رؤیای راستین ۲۳۰۰۰

۱۱. رؤیای مؤمن ۲۵۰۰۰

۱۲. بشارت ها ۲۶۰۰۰

۱۳ . خواب بی اساس ... ۲۷

۱۴ . خواب پریشان ... ۲۸

۱۵ . زکات و خواب ... ۲۹

۱۶ . پرنده آسمانی ... ۳۰

۱۷ . خواب قیلوله ... ۳۱

۱۸ . بهترین رؤیا ... ۳۲

ص: ۳

۱۹ . از خواب تا تعبیر ... ۳۳

۲۰ . رؤیای رسول ... ۳۵

۲۱ . نقل رؤیا ... ۳۶

۲۲ . شرایط خواب گزار ... ۳۷

۲۳ . دیدار حق ... ۳۸

۲۴ . رؤیا در آخرالزمان ... ۳۹

۲۵ . مدعیان دروغین ... ۴۰

۲۶ . خوشحالی دنیا ... ۴۱

۲۷ . آن چه نزد خداست ... ۴۲

- ۲۸ . عامل رؤیای آشفته ... ۴۴
- ۲۹ . تعبیر خواب ... ۴۶
- ۳۰ . رؤیای صحیح ... ۴۷
- ۳۱ . رؤیای درغگو ... ۴۸
- ۳۲ . رؤیای شایسته ... ۴۹
- ۳۳ . هشدار در رؤیا ... ۵۰
- ۳۴ . به هر خوابی اعتماد نکن ... ۵۱
- ۳۵ . اندیشه رؤیا ... ۵۳
- ۳۶ . خواب پسندیده ... ۵۴
- ۳۷ . اراده خدا ... ۵۵
- ۳۸ . رؤیای پیامبران ... ۵۶
- ۳۹ . رؤیای شیطانی ... ۵۷
- ۴۰ . دعای خواب ... ۵۹

کتابنامه ... ۶۱

ص: ۴

مقدمه

كَلَامُكُمْ نُورٌ

سخن شما اهل بیت، نور است.

زیارت جامعه کبیره

بر آستان احادیث اهل بیت، عقل خضوع می کند دل خشوع می یابد و روح سیراب می شود. احادیث نورانی ائمه اطهار، منشوری است که حکمت های قدسی و معارف ناب الهی را بر دل ها و عقل ها می تاباند. گلشنی روح پرور و گنجینه ای گرانبها و سرمایه ای پایان ناپذیر است.

ص: ۵

امام باقر علیه السلام فرمود:

شَرِّقًا أَوْ غَرْبًا، فَلَا تَجِدَانِ عِلْمًا صَحِيحًا إِلَّا شَيْئًا خَرَجَ مِنْ عِنْدِنَا أَهْلِ الْبَيْتِ؛ (۱)

به شرق و غرب جهان بروید، هیچ دانش صحیحی نخواهید یافت، مگر آن که از ما خاندان پیامبر صادر شده است.

همواره مدیون راویان، محدثان و عالمان گذشته شیعه ایم که با دقت و درایت و مسئولیت شناسی، سخنان نورانی پیشوایان معصوم را ثبت و ضبط کرده و به عنوان «میراث اهل بیت» به نسل های بعدی سپرده اند.

احادیث اهل بیت علیهم السلام آنگونه که خودشان فرموده اند، «نور» است.

مجموعه های حدیثی، دانشکده های صامت اما جاویدان امامان شیعه است که بشریت را آموزش غیر حضوری می دهد و خرسندیم که ما میراث دار این

ص: ۶

۱-۱. الکافی، کلینی، ج ۱، ص ۳۹۹.

علوم و معارفیم. برای پیمودن راه صحیح زندگی و رهایی از حیرت ها و ضلالت ها و کج راهه ها، نیازمند این احادیثیم که «چراغ راه» و هدایت گر اندیشه ها و صفابخش دل ها و جان ها است.

روایات پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت او، هم در عرصه مباحث اعتقادی برای ما «حجت» است، هم در قلمرو فقه و تبیین احکام شرع و حلال و حرام الهی سند و پشتوانه است، هم در موضوعات اخلاقی، تربیتی، تهذیب نفس، پند و موعظه، سرشار از حکمت و بینش و هدایت است و اگر مردم با احادیث نورانی خاندان عصمت و طهارت آشنا شوند، دل در گرو محبت و اطاعت آنان می نهند، همانگونه که حضرت رضا علیه السلام فرمود: انَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَا تَبْعُونَا؛ (۱)

ص: ۷

۱-۱. بحار الانوار، ج ۲، ص ۳۰، ح ۱۳.

اگر مردم خوبی ها و زیبایی های سخن ما را بدانند، از ما پیروی می کنند.

بر این اساس، آموختن، نوشتن، بیان، نشر، شرح و تبیین، حفظ و تعلّم احادیث اهل بیت، کاری است ارزشمند و در راستای حفظ و گسترش فرهنگ اهل بیت علیهم السلام.

کتب حدیثی شیعه ، همچون دریایی عمیق و مواج پر از گهرهای نفیس است . برای بهره گیری از ذخایر این اقیانوس ژرف و پرگهر ، باید به غواصی در دل آن پرداخت و لؤلؤ و مرجان هایی به دست آورد و به نسل امروز و مشتاقان عرضه کرد .

«چهل حدیث نویسی» ، یکی از گام های ارزشمند در نشر و تشریح احادیث عترت پاک نبوی است که

ص: ۸

عالمان از دیرباز به آن مبادرت می ورزیدند و جامعه را از معنویت آثار اهل بیت بهره مند می ساختند . اینکه امامان فرموده اند : هر کس چهل حدیث از احادیث ما را حفظ کند ، در روز قیامت فقیه و دین شناس برانگیخته می شود ، هم پشتوانه چنین حرکت علمی و فرهنگی است ، هم ما را به ضرورت حفظ احادیث آنان آگاه می کند . چه حفظ به معنای به حافظه سپردن باشد ، چه ثبت و ضبط و جلوگیری از فراموش شدن و از بین رفتن باشد و چه به معنای حفظ در عمل . به هر حال ، تشویقی است برای رویکرد به معارف اهل بیت که در کلمات نورانی آنان نهفته است .

امروز ، نیاز جامعه به آشنایی با فرهنگ ناب اهل بیت ، بیش از هر زمان احساس می شود . عطش و استقبال هم که مردم از خود نشان می دهند ، ضرورت ارائه و عرضه کلمات خاندان عصمت را در قالبی روان ،

ص: ۹

سهل الوصول و متناسب با اقشار مختلف علاقه مند ، روشن تر نشان می دهد و به همین دلیل ، مراکز و مؤسسات و اشخاصی به نشر «چهل حدیث» می پردازند .

آستانه مقدسه حضرت معصومه علیها السلام نیز به عنوان یک حرکت فرهنگی در راه نشر احادیث پیشوایان دین و ترویج معارف عترت، اقدام به چاپ این سلسله از چهل حدیث های موضوعی کرده است. موضوعات، ابتدا در کمیته ای تعیین، سپس به محققان و مؤلفان سفارش داده شده تا به گردآوری و تدوین چهل حدیث پیرامون موضوعات برگزیده پردازند. سعی شده است اغلب موضوعات، اخلاقی، تربیتی، کاربردی و معارفی باشد. تا چه قبول افتد و چه در نظر آید.

ص: ۱۰

اما جزوه حاضر

یکی از شگفتی های قدرت نمایی پروردگار، خواب و رؤیای انسان است. خواب، وسیله ای برای استراحت جسم و تجدید قوا است و خواب دیدن، سیری روحانی در عوالم ناشناخته است و از برهان های محکم تجرّد نفس و بُعد غیر مادی وجود انسان است.

خواب ها، گاهی بازتاب افکار و حالات و اعمال روزانه انسان است، گاهی هم خبر از وقایعی می دهد که اتفاق خواهد افتاد.

در تعبیر دینی هم «اضغاث احلام» است، که به معنای خواب های آشفته و بی تعبیر است، هم «رؤیای صادق» به کار رفته که بازتاب حقایقی از عالم مجردات و معنویات بر روح انسان است. نمونه آن خواب حضرت یوسف علیه السلام و رؤیای حضرت ابراهیم علیه السلام است.

در روایات اسلامی ، نکات سودمندی درباره خواب

ص: ۱۱

دیدن مطرح شده است . تعبیر خواب هم فنی است که خدای متعال به بعضی از بندگانش عطا می کند تا رؤیایها را تفسیر و معنی کنند .

آنچه پیش روی شما است ، برگزیده چهل حدیث از گنجینه روایات معصومین درباره خوابیدن ، خواب دیدن و انواع رؤیایها و آداب دینی درباره خوابیدن است .

از زحمات برادر گرامی حجه الاسلام جناب آقای عبدالرحیم سیفی نژاد که این مجموعه را فراهم آورده اند ایشان تقدیر می شود .

باشد که در پرتو هدایت های معصومین و اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله ، روحی زلال و زندگی با معنویت و در مسیر حق و عبودیت داشته باشیم .

انتشارات زائر / آستانه مقدسه

ش ۱۳۸۷

ص: ۱۲

رؤیا در قرآن

«لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّءْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ»

البته خدا راستی و حقیقت خواب رسولش را آشکار و محقق ساخت ؛ که در عالم رؤیا دید شما مؤمنان در نهایت امنیت وارد مسجد الحرام می شوید... (۱)

ص: ۱۳

۱-۱. قرآن کریم ، سوره فتح، آیه ۲۷.

۱. سرچشمه رؤیا

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ مِنَ اللَّهِ وَالرُّؤْيَا السُّوَاءُ مِنَ الشَّيْطَانِ ...؛

خوابِ خوب دیدن از الطاف خداوند و رؤیای بد از سوی شیطان است. (۱)

ص: ۱۴

۱-۱. کنز العمال ، ج ۱۵ ، ح ۴۱۳۸۴.

۲. اقسام رؤیا

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

الرُّؤْيَا ثَلَاثَةٌ: بُشْرَى مِنَ اللَّهِ وَتَحْزِينٌ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالَّذِي يُحَدِّثُ بِهِ الْإِنْسَانُ نَفْسَهُ، فَيَرَاهُ فِي مَنَامِهِ؛

خواب دیدن بر سه گونه است:

__ خوابی که بشارت است از سوی خدا؛

__ خواب های آشفته و ناراحت کننده شیطانی؛

— چیزی که انسان در فکر آن می باشد و در خواب می بیند. (۱)

ص: ۱۵

۱-۱. بحار الانوار، ج ۶۱، ص ۱۹۱.

۳. رؤیای صادق

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

مَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِالرُّؤْيَا الصَّادِقَةِ فَإِنَّهُ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ؛

کسی که به خواب راست اعتقاد ندارد، به خدا و رسول او ایمان ندارد. (۱)

ص: ۱۶

۱-۱. کنز العمال، ج ۱۵، ص ۳۷۱.

ص: ۱۷

ص: ۱۶

۴. ستاره پیامبر

شخصی از اهل خراسان به امام رضا علیه السلام گفت: رسول خدا صلی الله علیه و آله را در خواب دیدم، مثل اینکه به من می گوید: زمانی که پاره تن و ستاره ام در خاک شما مدفون و پنهان شود چگونه خواهید بود؟ امام رضا علیه السلام فرمود:

أَنَا الْمَدْفُونُ فِي أَرْضِكُمْ وَأَنَا بَضْعَةٌ مِنْ نَبِيِّكُمْ وَأَنَا الْوَدِيعَةُ وَالنَّجْمُ...؛

من در خاک شما مدفون می شوم، من پاره تن پیامبر صلی الله علیه و آله و ستاره و امانت او هستم (۱)...

ص: ۱۷

۱- ۱. بحار الانوار، ج ۴۹، ص ۲۸۳.

۵. بشارت مؤمن

شخصی در مورد آیه ۶۴ سوره یونس که اولیای خدا را بشارت دنیوی می دهد، از رسول خدا صلی الله علیه و آله پرسید این بشارت چیست؟

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

هِيَ الرُّؤْيَا الْحَسَنَةُ ، يَرَى الْمُؤْمِنُ فَيَبْشُرُ بِهَا فِي دُنْيَاهُ؛

این بشارت همان خواب دیدن نیک مؤمن است که با آن در دنیا بشارت داده می شود. (۱)

ص: ۱۸

۱- ۱. الکافی، ج ۸، ص ۹۰، ح ۶۰.

۶. مزده سحر

امام رضا علیه السلام :

ان رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ كَانَ إِذَا أَصْبَحَ قَالَ لِأَصْحَابِهِ هَلْ مِنْ مَبَشِّرَاتٍ؟ يَعْنِي بِهِ الرُّؤْيَا؛

رسول خدا صلی الله علیه و آله هر روز صبح به اصحاب خود می فرمود: آیا از بشارت دهنده ها چیزی دارید؟ منظور آن حضرت از بشارت دهنده ها رؤیا بود. (۱)

ص: ۱۹

۱- ۱. الکافی، ج ۸، ص ۹۰، ح ۵۹.

۷. اصحاب خرد

روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله به اصحاب خود فرمود:

خياركم أولو النهي؛

بهترین شما، خردمندان هستند.

شخصی پرسید: چه کسانی صاحبان خرد هستند؟

فرمود:

أولو النهي أولو الأحلام الصادقه.

صاحبان خرد آن ها هستند که خواب های راست می بینند. (۱)

ص: ۲۰

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج ۶، ص ۳۳۴، ح ۶۹۴۰.

۸. مقام نبوت

امام صادق علیه السلام:

رَأَى الْمُؤْمِنِ وَرُؤْيَاهُ جُزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جُزْءًا مِنَ النَّبُوَّةِ وَمِنْهُمْ مَنْ يُعْطَى عَلَى الثُّلْثِ؛

اعتقاد و خواب مؤمن، قسمتی از هفتاد قسم نبوت است و به بعضی از مؤمنان یک سوم مقام نبوت داده می شود. (۱)

ص: ۲۱

۱- ۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۹۱.

۹. بشارت پیامبری

رسول خدا صلی الله علیه و آله:

أَلَا إِنَّهُ لَمْ يَبْقَ مِنْ مَبَشِّرَاتِ النَّبُوَّةِ إِلَّا الرُّؤْيَا الصَّالِحَةَ يَرَاهَا الْمُسْلِمُ أَوْ تُرَى لَهُ.

آگاه باشید، همانا از بشارت های پیامبر، جز خواب دیدن شایسته باقی نمانده، که آن را مسلمان در خواب می بیند، یا برای او در خواب دیده می شود. (۱)

ص: ۲۲

۱- ۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۹۲.

۱۰. رؤیای راستین

روزی هنگام صبح غبار غم بر چهره مبارک پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله نشست
بود؛ امام علی علیه السلام پرسید: ای رسول خدا صلی الله علیه و آله چرا اندوهناکی؟
رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

وَكَيْفَ لَا أَكُونُ كَذَلِكَ وَقَدْ رَأَيْتُ فِي لَيْلَتِي هَذِهِ أَنَّ بَنِي تَيْمٍ وَبَنِي عَدِيٍّ وَبَنِي أُمِيَّةَ
يَصْعَدُونَ مِنْبَرِي هَذَا يَرُدُّونَ النَّاسَ عَنِ الْإِسْلَامِ الْقَهْقَرَى؟ فَقُلْتُ يَا رَبُّ فِي حَيَاتِي أَوْ بَعْدَ
مَوْتِي؟ فَقَالَ بَعْدَ مَوْتِكَ؛

ص: ۲۳

چگونه ناراحت نباشم در حالی که دیشب در خواب دیدم بنی امیه و... بر منبر من نشسته
اند و مردم را از اسلام بر می گردانند؟

گفتم خدایا! این کار در زمان حیاتم صورت می گیرد یا بعد از موتم؟

خدا فرمود: بعد از موت. (۱)

ص: ۲۴

۱-۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۶۸.

۱۱. رؤیای مؤمن

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

رُؤْيَا الْمُؤْمِنِ تَجْرِي مَجْرَى كَلَامِ تَكَلَّمَ بِهِ الرَّبُّ عِنْدَهُ؛

خواب دیدن مؤمن مانند کلامی است که خداوند نزد او گفته است. (۱)

ص: ۲۵

۱-۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۲۱۰.

۱۲. بشارت ها

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

لَا نُبُوءَ بَعْدِي إِلَّا الْمُبَشِّرَاتُ، قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَمَا الْمُبَشِّرَاتُ؟ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ؛

بعد از من پیامبری جز بشارت ها نیست. گفته شد ای رسول خدا! آن بشارت ها چیست؟
حضرت فرمود: خواب دیدن های نیکو. (۱)

ص: ۲۶

۱-۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۹۲.

۱۳. خواب بی اساس

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

الْمُسْتَقْبَلُ النَّائِمِ تُكْذِبُهُ أَحْلَامُهُ؛

کسی که با شکم سنگین بخوابد، خواب بی اساس می بیند. (۱)

(علاوه بر مورد بالا، خواب این افراد هم بی اساس است:

۱. کسی که زیاد بخوابد. ۲. کسی که به حلال و حرام توجه نکند. ۳. دروغگو.)

ص: ۲۷

۱-۱. غررالحکم، ص ۳۶۰، ح ۸۱۷۱.

۱۴. خواب پریشان

امام حسن عسکری علیه السلام:

مَنْ أَكْثَرَ الْمَنَامَ رَأَى الْأَعْحَالَامَ؛

کسی که زیاد بخوابد، خواب های آشفته می بیند. (۱)

ص: ۲۸

۱-۱. بحارالانوار، ج ۵۸، ص ۱۹۰.

۱۵. زکات و خواب

شخصی خواب آشفته ای دید و آن را برای امام صادق علیه السلام نقل کرد، حضرت

فرمود:

إِنَّكَ لَا تُؤَدِّي الزَّكَاةَ إِنْ كُنْتَ تُؤَدِّيهَا لَا تُؤَدِّيهَا إِلَى أَهْلِهَا؛

همانا یا زکات اموال خود را نداده ای و یا اگر داده ای به صاحبانش نداده ای. (۱)

ص: ۲۹

۱- ۱. محاسن برقی، ج ۱، ص ۸۷.

۱۶. پرنده آسمانی

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

الرُّؤْيَا عَلَى رَجُلٍ طَائِرٍ مَا لَمْ تُعْبَرْ فَإِذَا عُبِّرَتْ وَقَعَتْ وَلَا تَقْصَّهَا إِلَّا عَلَى وَاذٍ وَذِي رَأْيٍ؛

خواب تا زمانی که تعبیر نشده مانند پرنده ای بر فراز انسان است؛ آن گاه که تعبیر شد آن پرنده سقوط می کند، پس خواب خود را جز برای دوست صمیمی و آگاه به تعبیر خواب نقل نکن. (۱)

ص: ۳۰

۱- ۱. میزان الحکمه، ج ۴، ص ۱۸.

۱۷. خواب قیلوله

امام صادق علیه السلام :

أَسْرَعُهَا تَأْوِيلًا رُؤْيَا الْقَيْلُولَةِ؛

تعبیر خواب قیلوله (۱) از همه خواب ها سریعتر انجام می گیرد. (۲)

ص: ۳۱

- ۱-۱. خواب قیلوله قبل از ظهر و پیش از گرم شدن هوا و بعد از ظهر تا عصر می باشد که خوابیدن در این وقت مستحب است.
- ۲-۲. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۹۴.

۱۸. بهترین رؤیا

از امام صادق علیه السلام نقل شده است که خواب دیدن در اول شب را خواب دروغین خواند و سپس فرمود:

... وَأَمَّا الصَّادِقَةُ إِذَا رَأَاهَا بَعْدَ الثُّلُثِينَ مِنَ اللَّيْلِ مَعَ حُلُولِ الْمَلَائِكَةِ وَذَلِكَ قَبْلَ السَّحْرِ فَهِيَ صَادِقَةٌ لَا تَخْلَفُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ جُنْبًا أَوْ يَكُونَ عَلَى غَيْرِ طَهْرٍ أَوْ لَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ حَقِيقَةَ ذِكْرِهِ؛

زمان خواب راست موقعی است که دو سوم از شب بگذرد که، هنگام ورود فرشتگان است و این وقت قبل از سحر است. چنین خوابی راست است، مگر این که بی وضو یا جنب باشد و یا اینکه به طور شایسته به یاد خدا نباشد. (۱)

ص: ۳۲

- ۱-۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۹۳.

۱۹. از خواب تا تعبیر

شخصی از امام صادق علیه السلام پرسید:

كَمْ تَتَأَخَّرُ الرَّؤْيَا؟ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ خَمْسِينَ سَنَةً لِأَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ رَأَى كَأَنَّ كَلْبًا كَانَ أَبْقَعَ وَكَغَ فِي دَمِهِ فَأَوَّلُهُ بِأَنَّ رَجُلًا يَقْتُلُ الْحُسَيْنَ ابْنَ بِنْتِهِ عَلَيْهَا السَّلَامُ فَكَانَ الشُّمْرَيْنَ ذِي الْجَوْشَنِ قَاتِلَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَكَانَ أَبْرَصَ، فَتَأَخَّرَتِ الرَّؤْيَا بَعْدَ خَمْسِينَ سَنَةً؛

«چقدر ممکن است بین رؤیا و وقوع آن فاصله

ص: ۳۳

بیفتد؟» حضرت فرمود: «پنجاه سال.» زیرا پیامبر صلی الله علیه و آله در خواب دید سگی که پیس بود پوزه اش را به خون حضرتش آغشت، پیامبر صلی الله علیه و آله این گونه تعبیر کرد که: مردی فرزندی حسین علیه السلام را می کشد... وقوع این تعبیر پنجاه سال به طول انجامید و همانطوری که پیامبر صلی الله علیه و آله دیده بود، شمر بن ذی الجوشن قاتل امام حسین علیه السلام دچار بیماری برص (پسی) بود. (۱)

ص: ۳۴

۱- ۱. دارالسلام، ج ۱، ص ۴۹.

۲۰. رؤیای رسول

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

مَنْ رَأَى فِي مَنَامِهِ فَقَدْ رَأَى لِأَنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَتِمَثَّلُ فِي صُورَتِي وَلَا فِي صُورَةِ أَحَدٍ مِنْ أَوْصِيَائِي؛

هر کس مرا در خواب ببیند، در حقیقت مرا دیده است، زیرا شیطان به شکل من و به صورت هیچ یک از اوصیای من ظاهر نمی شود. (۱)

ص: ۳۵

۱- ۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۲۳۴.

۲۱. نقل رؤیا

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

لَا تُقْصِ الرُّؤْيَا إِلَّا عَلَى عَالِمٍ أَوْ نَاصِحٍ؛

خواب خود را جز برای عالم یا خیرخواه نقل نکن. (۱)

ص: ۳۶

۱- ۱. میزان الحکمه، ج ۴، ص ۱۸.

۲۲. شرایط خواب گزار

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

الرُّؤْيَا لَا تُقْصَى إِلَّا عَلَى مُؤْمِنٍ خَلَا مِنَ الْحَسَدِ؛

خواب خود را جز برای مؤمنی که حسود نیست، نقل نکن. (۱)

ص: ۳۷

۱-۱. بحار الانوار، ج ۶۱، ص ۱۷۴.

ص: ۳۸

۲۳. دیدار حق

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله :

مَنْ رَأَى فِي الْمَنَامِ فَقَدْ رَأَى الْحَقَّ؛

کسی که مرا در خواب ببیند، همانا حق را دیده است. (۱)

ص: ۳۹

۱-۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۲۳۴.

۲۴. رؤیا در آخر الزمان

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

إِذَا اقْتَرَبَ الزَّمَانُ لَمْ تَكَدْ رُؤْيَا الْمُؤْمِنِ تَكْذِبٌ وَ أَصْدَقُهُمْ رُؤْيَا أَصْدَقَهُمْ حَدِيثًا؛

وقتی آخر الزمان فرا می رسد، هیچ گاه خواب های مؤمن دروغ نیست؛ راست ترین رؤیا

از آن راستگوترین آن هاست. (۱)

ص: ۴۰

۱-۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۹۲.

۲۵. مدعیان دروغین

ابراهیم کرخی می گوید؛ از امام صادق علیه السلام پرسیدم:

إِنَّ رَجُلًا رَأَى رَبَّهُ عَزَّوَجَلَّ فِي مَنَامِهِ فَمَا يَكُونُ ذَلِكَ؟

فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: ذَلِكَ رَجُلٌ لَا دِينَ لَهُ، إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَا يُرَى فِي الْيَقَظَةِ وَلَا فِي الْمَنَامِ وَلَا فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ؛

«مردی در عالم خواب، خدا را دیده است، تعبیرش

ص: ۴۱

چیست؟» حضرت فرمود: او مردی بی دین است، زیرا ذات پاک خدا، نه در خواب دیده می شود، نه در بیداری، نه در دنیا و نه در آخرت. (۱)

ص: ۴۲

۱-۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۶۷.

۲۶. خوشحالی دنیا

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

بَشْرَى الدُّنْيَا الرَّؤْيَا الصَّالِحَةَ؛

بشارت دنیا، خواب نیکوست. (۱)

ص: ۴۳

۱-۱. کنز العمال، ج ۱۵، ص ۳۶۸.

۲۷. آنچه نزد خدا است

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام:

سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَنِ الرَّجُلِ يَنَامُ فَيَرَى الرَّؤْيَا فَرَبِّمَا كَانَتْ حَقًّا وَرَبِّمَا كَانَتْ بَاطِلًا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ مَا مِنْ عَبْدٍ يَنَامُ إِلَّا عُرِجَ بِرُوحِهِ إِلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ، فَمَا رَأَى عِنْدَ رَبِّ الْعَالَمِينَ فَهُوَ حَقٌّ، ثُمَّ إِذَا أَمَرَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ بِرَدِّ رُوحِهِ إِلَى جَسَدِهِ، فَصَارَتِ الرُّوحُ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ، فَمَا رَأَتْهُ فَهُوَ أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ.»

ص: ۴۴

از رسول خدا صلی الله علیه و آله درباره کسی که خواب می بیند و گاهی حق است و گاهی باطل، سؤال کردم؛ پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود:

ای علی! روح همه بندگان هنگام خواب به سوی خدا پرواز می کند. پس آن چه در خواب نزد خدا می بیند، حق است و هنگامی که خدا به روح انسان امر می کند به طرف بدن برگردد، روح بین آسمان و زمین قرار می گیرد، آن چه در این هنگام می بیند خواب های بی اساس و آشفته است. (۱)

ص: ۴۵

۱-۱. امالی صدوق، ص ۱۴۶.

۲۸. عامل رؤیای آشفته

امام صادق علیه السلام:

انَّ لِابْلِيسَ شَيْطَانًا يُقَالُ لَهُ هُزْعٌ يَمْلَأُ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ يَأْتِي النَّاسَ فِي الْمَنَامِ وَ لِهَذَا يَرَى الْأَصْغَاثُ...؛

همانا ابلیس شیطانی به نام «هزاع» دارد که هر شب بین شرق و غرب عالم هنگام خواب مردم را دربرمی گیرد، از این روی مردم خواب های آشفته می بینند. (۱)

ص: ۴۶

۱-۱. امالی صدوق، ص ۱۴۶.

برای آنکه هنگام خواب، شیطان بر انسان مسلط نشود سفارش شده که:

۱. روبه قبله بخوابد.

۲. با وضو و طهارت باشد، یا حداقل جنب نباشد.

۳. قبل از خواب قرآن بخواند، مخصوصاً سوره توحید و آیه الکرسی را.

ص: ۴۷

۲۹. تعبیر خواب

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

اِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ الرُّؤْيَا الْحَسَنَةَ فَلْيُفَسِّرْهَا وَ لِيُخْبِرْ بِهَا وَ إِذَا رَأَى الرُّؤْيَا الْقَبِيحَةَ فَلَا يُفَسِّرْهَا
وَلَا يُخْبِرْهَا؛

هر گاه خواب خوبی دیدید، آن را تفسیر کنید و به دیگران هم بگویید، اما اگر خواب
بدی دیدید، تفسیر نکنید و به دیگران هم نگویید. (۱)

ص: ۴۸

۱-۱. کنز العمال، ج ۱۵، ح ۴۳۳۹۲.

ص: ۴۹

۳۰. رؤیای صحیح

از ائمه معصومین علیه السلام نقل شده است:

أَنَّ الرُّؤْيَا الْمُؤْمِنِ صَاحِبِهَا، لَأَنَّ نَفْسَهُ طَيِّبَةٌ وَ يَقِينَةٌ صَاحِبِهَا وَ تَخْرُجُ فَتَلْقَى مِنَ الْمَلَائِكَةِ فَهِيَ
وَ حَىُّ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْجَبَّارِ؛

خواب دیدن مؤمن راست است، زیرا مؤمن وجودی پاک و اعتقادی صحیح دارد. [هنگام
خواب] روحش خارج شده با ملائکه دیدار می کند، پس خواب دیدن او وحی است از
طرف خداوند عزیز جبار. (۱)

ص: ۵۰

۱- ۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۷۶؛ جامع الاخبار، ص ۱۷۲.

۳۱. رؤیای دروغگو

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام:

لَا يَكَادُ يَصِحُّ رُؤْيَا الْكُذَّابِ، لِأَنَّهُ يُخْبِرُ فِي الْيَقْظَةِ بِمَا لَمْ يَكُنْ فَأَحْرَبَهُ أَنْ يَرَى فِي الْمَنَامِ مَا لَا يَكُونُ؛

هیچ گاه رؤیای دروغگو صحیح نیست، زیرا او در بیداری خلاف واقع می گوید، پس سزاوار است آنچه در خواب می بیند صحیح نباشد. (۱)

ص: ۵۱

۱- ۱. شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج ۲۰، ص ۳۴۵.

ص: ۵۲

۳۲. رؤیای شایسته

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام:

الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ أَحَدَى الْبِشَارَتَيْنِ؛

رؤیای خوب یکی از بشارت های خداست. (۱)

ص: ۵۳

۱-۱. دارالسلام، ج ۱، ص ۱۷.

۳۳. هشدار در رؤیا

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

الرُّؤْيَا الْمَكْرُوهَةُ زَاغَرَكُ اللَّهِ تَعَالَى بِهَا؛

خواب ناپسند مانعی است که خداوند با آن تو را از بدی ها باز می دارد. (۱)

ص: ۵۴

۱-۱. دارالسلام، ج ۱، ص ۱۷.

۳۴. به هر خوابی اعتماد نکن

امام صادق علیه السلام در روایتی ضمن توصیه به اندیشه در رؤیا فرمود:

فَأَنَّهَا لَإِذَا وَكَانَتْ كُلُّهَا تَصَدُّقٌ لِّكَانَ النَّاسُ كُلُّهُمْ أَنْبِيَاءَ وَكَوْ كَانَتْ كُلُّهَا تَكْذِبٌ لَمْ يَكُنْ فِيهَا مَنَفَعَةٌ بَلْ كَانَتْ فَضْلًا لَا مَعْنَى لَهُ فَصَارَتْ تَصَدُّقٌ أَحْيَانًا فَيَنْتَفِعُ بِهَا النَّاسُ فِي مَصْلَحَةٍ يَهْتَدِي لَهَا أَوْ مَضْرَهٍ يَتَحَدَّرُ مِنْهَا وَتَكْذِبٌ كَثِيرًا لِّثَلَا يَعْتَمِدَ عَلَيْهَا كُلُّ الْأَعْتِمَادِ؛

ص: ۵۵

اگر همه خواب دیدن ها راست باشد، همه انسان ها که خواب می بینند پیامبر خواهند شد و اگر همه دروغ باشد، بیهوده و بی فایده است. بنابراین گاهی راست و گاهی بی اساس هستند، در نتیجه مردم از خواب هایی که می بینند در مصالح خود به وسیله آن ها

هدایت شده و یا به زیان موضوعی پی برده و از آن دوری می کنند. بسیاری از خواب دیدن ها دروغ است تا مردم اعتماد کامل ننمایند. (۱)

ص: ۵۶

۱-۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۸۳.

۳۵. اندیشه رؤیا

امام صادق علیه السلام به شاگردش مفضل فرمود:

فَكَّرْ يَا مُفَضَّلُ فِي الْأَعْخِلَامِ كَيْفَ دَبَّرَ الْأَمْرَ فِيهَا فَمَزَجَ صَادِقَهَا بِكَاذِبِهَا...؛

ای مفضل درباره خواب دیدن ها بیندیش که چگونه امر در آن ها تدبیر نموده و خداوند راست و دروغ آن ها را با هم در آمیخته. (۱)

ص: ۵۷

۱-۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۸۳.

ص: ۵۸

۳۶. خواب پسندیده

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

مَنْ رَأَى فِي مَنَامِهِ خَيْرًا فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ وَلْيَشْكُرْهُ وَ مَنْ رَأَى غَيْرَ ذَلِكَ فَلْيَسْتَعِذْ بِاللَّهِ فَلَا يَذْكُرْهَا فَإِنَّهَا لَا تَضُرُّهُ؛

هر کس در خواب خود خیری ببیند، باید خدا را حمد بگوید و شکر او نماید و هر کس غیر آن را ببیند به خدا پناه ببرد و آن را نقل نکند، زیرا به او ضرری نمی رساند. (۱)

ص: ۵۹

۱- ۱. کنز العمال، ج ۱۵، ح ۴۱۴۳۷.

۳۷. اراده خدا

امام صادق علیه السلام:

إِذَا كَانَ الْعَبْدُ عَلَى مَعْصِيَةِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَأَرَادَ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا أَرَاهُ فِي مَنَامِهِ رُؤْيَا تُرَوِّعُهُ فَيَنْزَجِرُ بِهَا عَنْ تِلْكَ الْمَعْصِيَةِ، وَإِنَّ الرُّؤْيَا الصَّادِقَةَ جُزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جُزْءٍ مِنَ النَّبُوَّةِ؛

هر گاه بنده ای گرفتار گناه شود و خدا نسبت به او اراده خیر کند، در خوابش رؤیایی به او نشان می دهد که او را

ص: ۶۰

بترساند و به این وسیله از آن معصیت باز داشته شود، و همانا خواب راست جزئی از هفتاد جزء نبوت است. (۱)

ص: ۶۱

۱-۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۶۷.

۳۸. رؤیای پیامبران

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام:

رُؤْيَا الْأَنْبِيَاءِ وَحْيٌ؛

خواب دیدن پیامبران وحی است. (۱)

ص: ۶۲

۱-۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۸۱.

۳۹. رؤیای شیطانی

رسول خدا صلی الله علیه و آله:

إِذَا حَلَمَ أَحَدُكُمْ فَلَا يُحَدِّثِ النَّاسَ بِتَلَعُّبِ الشَّيْطَانِ فِي الْمَنَامِ؛

هرگاه یکی از شما در خواب محتلم گردید، بازی خود با شیطان را برای مردم نقل

نکند. (۱)

ص: ۶۳

۱-۱. کنز العمال، ج ۱۵، ص ۳۴۶.

گرچه این گونه خواب دیدن ها از نظر شرعی هیچ گونه حکمی ندارد، ولی از آن جا که نوع خواب دیدن تعبیر کننده و بیان درون و ضمیر انسان است، بازگو کردن آن ها باعث فاش شدن اسراری می شود که لازم است مخفی بماند.

به همین خاطر پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله برای حفظ حرمت ها از نقل خوابی که فرد در آن ملعبه دست شیطان قرار گرفته، نهی کرده است.

ص: ۶۴

۴۰. دعای خواب

امام صادق علیه السلام:

رسول خدا صلی الله علیه و آله در هنگام خوابیدن، آیه الکرسی می خواند و می فرمود:

بِسْمِ اللَّهِ آمَنْتُ بِاللَّهِ وَ كَفَرْتُ بِالطَّاغُوتِ اَللَّهُمَّ احْفَظْنِي فِي مَنَامِي وَ فِي يَقَظَتِي؛

به نام پروردگار، ایمان آوردم به خدا و کفر ورزیدم به طاغوت؛ خدایا مرا در خواب و

بیداری حفظ فرما. (۱)

ص: ۶۵

۱-۱. الکافی، ج ۲، ص ۵۳۶.

کتابنامه

۸۱. قرآن کریم .
۸۲. الکافی ، محمد بن یعقوب کلینی ، ج ۸ ، چاپ دارالکتب الاسلامیه ، تهران ، چاپ چهارم ، ۱۳۶۵ ه ش .
۸۳. بحار الانوار ، علامه مجلسی ، ج ۶۱ ، چاپ مؤسسه الوفاء بیروت لبنان ، ۱۴۰۴ ه ش .
۸۴. جامع الاخبار ، تاج الدین شعیری ، چاپ انتشارات
ص: ۶۶
- رضی ، قم ، ۱۳۶۳ ه ش .
۸۵. امالی صدوق ، شیخ صدوق ، انتشارات کتابخانه اسلامیه ، ۱۳۶۲ ه ش .
۸۶. غررالحکم ، عبدالواحد بن محمد تمیمی آمدی ، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی قم ، ۱۳۶۶ ه ش .
۸۷. کنز العمال ، المتقی الهندی ، ۱۴۰۹ ه ق ، مؤسسه الرساله ، بیروت لبنان .
۸۸. دارالسلام ، میرزا حسین نوری ، ج ۱ ، انتشارات شرکت معارف اسلامی .
۸۹. شرح نهج البلاغه ، ابن ابی الحدید ، ج ۲۰ ، ص ۳۴۵ ، چاپ کتابخانه آیت الله مرعشی ، قم ، ۱۴۰۴ ه ق .
۹۰. المحاسن ، احمد بن محمد بن خالد برقی ، چاپ دارالکتب الاسلامیه قم ، ۱۳۷۱ ه ق .

ص: ۶۷

۹۱. میزان الحکمه ، محمدی ری شهری ، چاپ دفتر تبلیغات اسلامی ، قم ، ۱۴۰۳ ه ش
_ ۱۳۶۲ ه ش .

ص: ۶۸

اصلاح اول

غلطگیری دوم انجام شد ۱۳۸۸/۶/۲

غلطگیری سوم انجام شد ۱۳۸۸/۸/۲۶

ستاره پیامبر

ص: ۶۹